

# Thisted byhistoriske Arkiv

1971—1972

C. Brunsgaard – Torsten Balle

Til *personalhistorisk afdeling* er indkøbet fortsat med kopier af Hunstrup, Østerild og Sennels kirkebøger til 1814 og af folketællingslister fra Øsløs, Vesløs, Arup, Tømmerby, Lild, Snedsted, Sønderhå og Hørsted, således at vi nu har en komplet samling af folketællingslister til og med 1845 fra området. Der er desuden købt kopi af folketællingslisten 1880 for Thisted købstad. Den fylder 10 halvbind.

Af dr. G. Krogh-Jensens meget store kartotek over personer i V. Vandet sogn, herunder Klitmøller, har vi fået kopi, som nu indbindes og derefter vil være tilgængelig.

Domkantor H. Støvring-Nielsens arkiv, der nærmere omtales nedenfor, er skænket til arkivet og indeholder også meget personalhistorisk materiale som afskrifter af registre til skifteprotokoller for alle godser i Thy, for Dueholm, Ørum og Vestervig amter, for herrederne og for Thisted og Nykøbing købstæder. Desuden af skattemandtall, lægdsruller, kirkebøger, folketællingslister m.m.

Vi har også modtaget lærer Chr. Søndergaards arkiv, der væsentlig består af personalhistorisk stof, og der er indgået mange dokumenter fra land og by, skifter, testamenter, private breve o.a.

Registreringen er fortsat. Af landsoggenes kirkebøger er nu Sjørring, Thorsted og Øster Vandet færdigregistreret på kort, mens andre registre endnu kun er håndskrevet. Skifter, testamenter ol. er registreret.

I *historisk-topografisk samling* er indgået domkantor H. Støvring-Nielsens meget omfattende arkiv, hvori der findes nøjagtige og fuldstændige afskrifter af et meget stort arkivmateriale, deriblandt:

*Jordebøger* for Ørum len 1580-1681, for Vigs gods og Thisted bispegårds gods 1597 og 1610, for Jegindø 1597 og for Smerup gods 1610; desuden for hovedgårdene på egnen med bøndergods og for strøgods, et meget omfattende materiale for tiden 1660-1814.

Lensregnskaber for Ørum len 1595-1661.

*Kontributionsregnskaber* for Dueholm, Ørum og Vestervig amter 1664-1720.

*Jordebogsregnskaber* for samme amter (Thisted amt) 1661-1748.

*Matrikler og hartkornsspecifikationer.*

Det materiale i Støvring-Nielsens arkiv, der særlig vedrører Mors, er afleveret til Morsø lokalhistoriske Arkiv. Det øvrige er registreret.

Vi er meget taknemmelige for denne store gave, der er blevet til ved mange års utrætteligt arbejde og nu udgør en uvurderlig tilvækst i vort arkiv.

Der er indgået et stort antal skøder, pantebreve, fæstebreve o.l., både fra land og by, og dette materiale er ordnet i mapper og registreret.

Af Thisted kirkes regnskaber 1585-1910 er der foretaget udtog, og dette arbejde har givet mange værdifulde og ofte overraskende oplysninger, ikke alene om kirken og dens embedsmænd, men også om skolerne og byens befolkning. På grundlag heraf er der foreløbig udarbejdet afhandlinger om Thisted kirkes gamle orgler,

hvortil vi har fået hjælp fra Kongsberg bibliotek, om organister i Thisted og om Thisted kirkes skole.

*Erhvervs- og kulturhistorisk samling* har modtaget Thisted Handelsforenings arkiv, der indeholder foreningsprotokoller fra 1855, Thisted Afholdsforenings omfattende arkiv og foreningsprotokoller for 10. Bataillons Soldaterforening, Teaterforeningen, Foreningen for kulturel Oplysning og Thisted Amts Motorklub.

Til *kortsamlingen* er udarbejdet et kort over Thisted købstads udvikling gennem tiderne fra 1761 til 1965, og der er indkommet flere ældre og nyere kort.

*Billedsamlingen* omfatter nu ca. 4.000 billeder foruden ca. 500 farvediapositive, og samlingen vokser stærkt. Nogle billeder er skænket, andre lånt til kopiering, og der fortsættes med fotografering.

Der har været afholdt to udstillinger, en mindre, hovedsagelig af kort fra egnen og byen samt af den i forrige årbog omtalte model af Thisted 1761, og en større fra 21. august til 9. september med titlen ”Hverdag i Thy omkring 1900”, omfattende et udvalg af billeder med tilknytning til emnet, foretaget af bibliotekar Hanne M. Nielsen. Af de originale billeder fremstillede fotografisk afdeling forstørrelser, der er opklæbet på plader og forsynet med forklarende tekster. Udstillingen, der var anbragt i bibliotekets forhal, var genstand for stor interesse, og materialet kan nu lånes af skoler og foreninger. Flere har benyttet sig af tilbudet.

I det forløbne år er antallet af besøgende steget og har udgjort ca. 200, deriblandt to skoleklasser. Der er ydet hjælp og vejledning og givet oplysninger af forskellig art til universitetsstuderende, lærerstuderende og skoleelever til løsning af specialopgaver, til andre, der arbejder med personal- og kulturhistorie, til opklaring af topografiske spørgsmål m.m.

Desuden er der ført en omfattende korrespondance med folk fra ind- og udland, der har bedt om oplysninger, især personalhistoriske, men også om specielle emner som guldsmede, urmagere og musikere, ligesom vi har besvaret mange telefoniske henvendelser.

Arbejdet er nu blevet så stort, at vi i høj grad savner kontormedhjælp, som kunne tage sig af det rutinemæssige registreringsarbejde, der er nødvendigt, for at de besøgende kan få udbytte af vore samlinger, og for at vi hurtigt kan besvare stillede spørgsmål.

Også i det forløbne år har vi haft et godt og frugtbart samarbejde med biblioteker og med Thisted museum.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Mors 1972, side 318-320).